

van wat is afgesproken bij de vereeniging van 1882. Prof. Greijdanus heeft nog kort geleden daaraan herinnerd in ons blad; het betrof de erkenning van „beginselen” ter zake van vrije studie, doch ook van de roeping der kerken ten aanzien van een eigen opvoedingsschool.

Verder:

Ook dan echter blijft altijd nog de vraag bestaan: en de Kerken dan, die de School tot een bepaald doel hebben gesticht en onderhouden? Hebben die dus niets te zeggen op de ontwikkeling der theologie te Kampen? De Kerken moeten dan toch maar eens weten waaraan zij in deze dingen toe zijn. Ook zij die in het bijzonder ijveren voor een „School der kerken”, dus een „kerkelijke School”.

De kerken weten al lang, waar ze aan toe zijn; haar bepalingen liggen er al jaren en jaren. Als ze meenen, dat daartegen gezondigd wordt, laat ze dan zoo gauw mogelijk spreken. Maar van de afspraken, gemaakt bij de vereeniging, hebben ze natuurlijk af te blijven.

Het is voor ditmaal meer dan genoeg, dunkt me. De rest bewaar ik voor volgende week.

Vergif.

Volgend frans wordt op duitsche scholen den kinderen geleerd:

„Het is dadelijk twaalf uur,” zegt de onderwijzer; „wij zullen dus nog eens kort herhalen, wat wij dit uur geleerd hebben.” Alle kinderen steken de vinger op. — „Wij hebben geleerd, hoe men Joden kan herkennen.”

En de antwoorden komen dan bij stromen: „Joden herkent men meestal aan de neus — de Jodenneus”. — Maar, om vergissingen te voorkomen: „Ook niet-Joden hebben wel gebogen neuzen, maar ze zijn dan verder boven gekromd. Zo'n neus heet een haakneus, of arendsneus (!). Een Jodenneus is heel wat anders.” „Men herkent Joden ook aan hun lippen. Hun lippen zijn meestal dik. Dikwijls hangt de onderlip wat naar beneden.” — „en aan de ogen herkent men de Joden ook. Hun oogleden zijn meestal dikker en vleziger dan de onze. De blik van de Joden is loerend en stekend. Men ziet al aan z'n ogen, dat het een vals, leugenachtig mens is.”

En elders in het boekje lezen de kinderen nog:

„Ze hebben vaak een laag en scheef voorhoofd. Men noemt dat een „wijkend voorhoofd”. Veel misdadigers hebben zo'n voorhoofd. Joden zijn ook misdadigers.”

Overgenomen uit: „De Bode”, via „Kerk en Wereld” 2 Juni '39. Het blad merkt nog op:

Ziedaar een blik op het paedagogisch milieu, waarin een deel van „onze kinderen”, een wassende groep in het nu reeds zes en tachtig miljoen menschen omvattende Duitse rijk, van staatswege wordt opgevoed. En op de tegenkracht der ouders is niet te bouwen. Gezwegen nog van de moeilijkheid voor vader en moeder van het jonge kind om op te roeien tegen de autoriteit van de „juffrouw” en den „meester”, gezwegen ook van het zwaarder werk om bij oudere jongens en meisjes de ban te verbreken van het massa-oordeel van schoolklas en jeugdgroep, — staan deze ouders in de gezinsopvoeding niet vrij tegenover hun kinderen; ook daar loert de Staat met allerlei spinnenogen, zelfs soms met die van hun eigen kroost...

En ook na de schooljaren sluit het „apparaat van de Partij” de ouderlijke invloed seculier buiten: onlangs meldde de pers, dat de dienst in de Hitlerjeugd (10—18 jaar) verplicht is gesteld voor alle in Duitsland wonende kinderen behalve die uit de Deense of Poolse volksgroep. „Er zijn strafbepalingen opgenomen,” zo eindigt het krantenbericht, „voor ouders, die geen gevolg geven aan de voorschriften omtrent de aanmelding of die moedwillig jongelieden trachten af te houden van de dienst in de Hitlerjeugd”.

Dwang en nog eens dwang. Vaak indirect, zoodat sommige ouders heusch nog gelooven aan hun vrijheid.

Het zwaarste afweergeschut.

Ds E. G. v. Teylingen schrijft in „IJmuider Kerkbode”:

Verbonden Belijdenis, door Ds D. van Dijk. Dit is een geschriftje, dat blijkbaar bestemd is voor uitreiking bij het doen van openbare belijdenis. Ik heb er al veel kwaads van gelezen, maar geloof dat het volkomen Schriftuurlijk van inhoud is, zij het mogelijk wat eenzijdig. Op een dergelijk, dikwijls hoogst noodzakelijk, naar voren brengen van een bepaalde waarheid, wordt tegenwoordig dikwijls het zwaarste afweergeschut gericht, dat eenige explosies veroorzaakt. Gelukkig dat de gemeente zich daar weinig van aantrekt.

K. S.

CORRESPONDENTIE

CATECHISMUS-BIJLAGE.

In verband met de vele aanvragen om de verschenen afleveringen herhalen we, dat deze alleen verkrijgbaar zijn voor zoover de voorraad strekt voor nieuwe abonné's tegen vergoeding van 5 cent per aflevering. Bij uitzondering kunnen abonné's, die één of meer exemplaren zijn kwijt geraakt, deze tegen denzelfden prijs ontvangen.

Goes.

DE UITGEVERS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Rijnsburg: H. Post te Ambt-Vollenhove-St. Jansklooster en A. J. W. Vogelhaar te Lemelerveld.

Beroepen te:

Rijnsburg (vac. E. H. Broekstra): H. Post te Ambt-Vollenhove-St. Jansklooster.

Aangenomen naar:

Tweede Exloermond: Cand. Dr. N. H. Ridderbos te Kampen.

Bedankt voor:

Hillegersberg-Terbegge en voor De Giind: Cand. Dr. N. H. Ridderbos te Kampen.

Intrede te:

Bennebroek: Cand. J. v. Wijngaarden. Tekst: 1 Petr. 2:4 en 5. Francker: G. Brinkman. Tekst: Rom. 15:29. Nieuweschans: Cand. T. Lopera. Tekst: 1 Petr. 1:24, 25.

Afscheid van:

Haamstede: J. M. Mulder. Tekst: Dent. 30:19c.

F. H. van Loon. †

In den ouderdom van 54 jaar is te Wolfheze na een langdurig lijden overleden Ds F. H. van Loon, em.-pred. van de Geref. Kerk aldaar.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis Zwolle der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard den heer J. Rook te Steenwijk, cand. aan de Theol. School te Kampen. De heer Rook zal gaarne een eventueel beroep terstond in overweging nemen en des Zondags de kerken dienen. Zijn adres is: Doelenstraat, Steenwijk, tel. 119.

Hulpredikers.

Tot hulprediker bij de Geref. Kerk van Nijberkoop is benoemd cand. H. Herder te Garijp.

Kerk en Cultuur.

Stellingen van Dr. B. Wielenga, v.d.m. te Amsterdam, over „Kerk en Cultuur”. Referaat, te houden op de 5e Centrale Conferentie van Ouderlingen bij de Geref. Kerken, op 14 Juni 1939 te Amsterdam.

1. Wanneer wij de woorden Kerk en Cultuur nemen in de betekenis, die zij door het algemeen gebruik gekregen hebben, zien wij twee grootmachten, die antithetisch tegenover elkander staan in den strijd om de wereldvernieuwing.

2. Nadere bezinning op de begrippen Kerk en Cultuur dwingt tot de erkenning, dat van principiële tegenstelling geen sprake kan zijn, zoodra wij de beide machten beschouwen in het licht van Gods Woord, speciaal in verband met de waarheid dat wezen en doel van de verlossing in Christus herstel en voleinding van het werk der schepping is.

3. Bij de schepping kreeg de mensch tot taak den hof te bouwen (cultiveeren) en te bewaren, opdat Gods werk voltooid en verheerlijkt zou worden door het ambtswerk des menschen (werkverbond).

4. Door de zonde heeft de mensch zoowel zijn ambtsplaats als de ambtsgeve verloren. De gaven, die God hem laat, gebruikt de mensch tot het scheppen van een eigen cultuur, principieel van God afgekeerd, ondanks schoone eigenschappen en nuttige elementen leidend tot verdorvenheid en verderfenis. De regering Gods gaat ook over deze God-looze cultuur tot uitvoering van het raadsplan der verlossing (algemeene genade).

5. Deze verlossing geschiedt in den weg dat God den Middelaar beschikt, die vóór den mensch maar ook in en door den mensch het ambtswerk volbrengt tot herstel en volmaking van het leven in al zijn verhoudingen (verbond der genade).

6. Vanuit dit gezichtspunt is Christus de cultuurmensch in den volstrekten zin des woords en de Kerk, door gemeenschap aan zijn Persoon en zijn ambten, de cultuurschepping en cultuurmacht van de hoogste orde.

7. Christus stelt, krachtens deze gemeenschap, aan Zijn Kerk den eisch, dat zij zich onbesmet beware van de wereld (de verdorven cultuur), zichzelf bouwe op het allerheiligste geloof (de geestelijke cultuur), aan alle creaturen het evangelie verkondige door woord en wandel, en dus zoowel het zout der aarde als het licht der wereld te zijn.

8. Zoolang en in zoover de Kerk in deze taak getrouw geweest is, heeft zij groote dingen gedaan tot het scheppen van een nieuwe cultuur, waardoor haar eigen wasdom bevorderd werd. Iedere ontrouw, uitkomend in verwereldlijking en in valsche wereldmijding heeft zich gewroken door ontzaaiing, die nieuwe reformatie noodzakelijk maakte.

9. Het meest dankt de Kerk voor de kennis en beleving van haar cultuurtaak aan de „Gereformeerde” hervorming. Calvijn heeft de oogen geopend voor de organische eenheid van Gods werk, de centrale plaats en de universele taak van de Kerk, het ambtelijk karakter van den christelijken arbeid.

10. Thans verkeert de Kerk, wegens eigen verscheurdheid en verzwakking en door het opkomen van een nieuwe, wereldsche, anti-christelijke cultuur, die niet alleen aan de wonderen der techniek, maar ook aan de wonderen van het evangelie elementen tot haar bouw ontleend heeft, in een ernstige crisis, die naar de eindkatastrofe heenwijst.

11. De roeping van de Kerk in deze verscherpte crisis is boete te doen om de zonde van nalatigheid en ongehoorzaamheid, de antithese met de valsche cultuur te verdiepen en zich te bekeeren tot de nieuwe gehoorzaamheid van het ambtelijk scheppen der ware cultuur.

Het moeilijke probleem, wanneer en in hoeverre de Kerk van de aanwezige cultuur gebruik zal maken, kan alleen worden opgelost door in het denken niet van de cultuur, maar van de Kerk uit te gaan, en door niet de vraag naar wat mag, maar naar hetgeen moet op den voorgrond te stellen.

12. Bij deze taak worde de Kerk geleid en bevestigd door de ervaring, dat God iedere daad van gehoorzaamheid zegent met verrassende verschijnselen van nieuw leven (nieuwe wetenschap, kunst, zedingsbloei), en door het zeker weten, dat de wereldgeschiedenis uitloopt op de voleinding, waarin de mensch Gods (de voltooide mensch) met de gemeente der uitverkorenen (de voltooide Kerk) in de stad Gods (de voltooide cultuur) wonen en met Christus over alle schepselen regeren zal.

Theol. Fac. Ver. o. d. V. U.

Het bestuur is voor den cursus 1939—1940 als volgt samengesteld: C. Gilhuis, praeses; A. Brouwer, ab-actis; W. A. Krijger, fiscus.

Correspondentie aan den ab-actis, adres: Burg. de Bruinelaan 41, Zwijndrecht.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Harderwijk: W. F. Laman te Middelhamnis.

Bedankt voor:

Aalsmeer: W. F. Laman te Middelhamnis.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Aagtekerke-Oostkapelle: A. van Stuyvenberg te Benthuizen.

Bedankt voor:

Terneuzen: J. v. d. Berg te Krabbendijke.

Yerseke en voor Genemuiden: A. van Stuyvenberg te Benthuizen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Alkmaar (vac. wijlen W. D. M. Baar): P. Prins van Wijngaarden te Bergen op Zoom.

Grollo (toez.): Cand. H. Alkema te Woltersum.

Lisse: J. Th. Veenen te Vroomshoop.

Ried en Boer: Cand. S. Postma te Bolsward.

Vollenhove: J. F. L. A. Becht te Warns.

Zevenhuizen (Gron.): Cand. J. Vermaat te Anjum.

Zuidwolde (Dr.) (toez.): W. de Jong te Idsegahuizen (Fr.).

Aangenomen naar:

Dokkum: Cand. J. D. Smits, hulppred. te Zuidlaren.

Geertruidenberg: Mr. J. Visser, cand. en hulppred. te Zaltbommel.

Hoorn op Terschelling: E. Was te Vliedder (Dr.).

Huizum (Fr.) (nadere beslissing): G. Smits te Havelte.

Nieuwpoort: Cand. A. P. Ploomp te Ede.

Noordorp: W. J. Schouten, cand. en hulppred. te Den Haag.

Oostburg: F. Oort, voorg. Vrijz. Herv. te Amersfoort, die bedankte voor Hoogezand.

Oosthem (toez.): Cand. W. G. van der Ree, hulppred. te Nijehaase.

Oude Pekela (toez.): G. W. B. A. Thoden van Velzen te Rauwerd (Fr.).

Waverveen: Cand. L. Emmerzaal te Rotterdam.

Bedankt voor:

Beesd: P. A. van Stempvoort te Haskerhorne.

Hilversum: Joh. Bronsgeest te Velsen.

Hoornsterwaag: H. J. F. Wesseldijk te Schoonebeek.

Huizum (Fr.): P. Smits te Havelte.

Papendrecht: J. Batelaan te Stavenisse.

Intrede te:

Haarlem: Dr. E. Emmen. Tekst: Matth. 25:1.

Afscheid van:

Tjamsweer: E. Syperda. Tekst: 2 Cor. 4:13.

GEREFORMEERD GYMNASIUM te KAMPEN

Eerste Toelatingsexamen Vrijdag 7 Juli.

Aangiften en inlichtingen bij den Rector Dr R. J. DAM.

FLINKE BIJVERDIENSTE

Deze is te verkrijgen door in eigen omgeving te werken met den Maranatha-Scheurkalender. Vraag proefschild met in teekeninglijsten voorwaarden bij den

Uitgever J. H. KOK N.V. Kampen

KORTE VERKLARING DER HEILIGE SCHRIFT MET NIEUWE VERTALING

HEDEN VERSCHIEEN IN DEZE SERIE: **EXODUS** opnieuw uit den grondtekst vertaald en verklaard door

Dr W. H. GISPEN

TWEEDE DEEL Exodus 15: 22 - 40: 38 PRIJS GEBONDEN f2.95 IN ELKEN BOEKHANDEL

Deze uitgave is van het hoogste belang voor ieder, die zijn Bijbel wil leeren verstaan. Elke Bijbellezener profiteert van deze uitnemende verklaring.

Inteekening op heel gemakkelijke voorwaarden

Prospectus met uitvoerige inlichtingen is gratis verkrijgbaar.

J. H. KOK N.V. - KAMPEN

MENIGERLEI GENADE

ELKE WEEK EEN GOEDE PREEK

Red.: Prof. Dr. K. DIJK en Dr. B. WIELENGA

De reeks weerspiegelt het kerkelijk jaar: Feestdagen, Voorbereiding, Avondmaal, Nabetrachting, Zedings- en andere Zondagen, enz.

Slechts f2.— per kwartaal franco p. post. In elken boekh.

Vraagt gratis proefnr.

Uitg. J. H. KOK N.V. - Kampen

Dezer dagen zijn de proefschilden verzonden van den

CHRISTELIJKE SCHEURKALENDER

MARANATHA

VOOR HET JAAR 1940

Bewerkt door

Ds J. J. KNAP Czn

Het schild geeft een voorstelling van NATHAN EN DAVID, en wel het moment, waarop de profeet zijn beschuldigend „Gij zijt die man!” uitsprekt. Alleen reeds om het prachtige Schild met zijn weelde van zachte kleuren is deze kalender zijn prijs waard.

Als premieboek zal verschijnen:

TUSSCHEN TWEE MACHTEN

door S. HARRISSON

Een boek van ongeveer 160 bladz. - Boeiend Ontroerend - Leerzaam

Wie iets bijzonders, iets goeds en iets moois wil hebben, teekene in op den Maranatha-Scheurkalender. Door de Pers wordt deze Kalender geroemd als: „t Beste van het goede”, „t Beste van het beste”, „t Beste van de spits staat”, enz. enz. enz.

Verzeek U van een exemplaar door tijdige inteekening bij Uw Boekhandelaar of bij den Kalender-agent.

Uitgave J. H. KOK N.V. Kampen

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?

Of preferiert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker”

Kerkstraat 8 - Hilversum.

Medev
Rott
Dan
Ds
Koo
Sch
Rott
kam
Grot
Dr

Alle
Prof.

INHOUD
Schrift:
Kerk. k
ging de
standig
school.
Lohman
altijd bl
Catechis
Van on
Literatu
Geesteli
soc. lev
schouw.
blz. 137

Neder
dachten
en het s
geschied
danken
rector o
Nederla
reeds vo
versiteit
wijst da
heeft ge
Engelan
brooke
de man
een leet
in de ee
geregeld
had. In
dat mer
Engelan
in Nede
brengen
bewaren
geven.
Zoo
Woodbr
„Vereen
Eenm
stands
Woodbr
heid te
cursus
de circ
persone
deelnem
recht vo
In late
weer al
spraken
derzijds
het gelo
van eig
ook zijn
zitten m
Opger
brooker
staan a
grote m
de moe
gehad e
Zoo
willen
maken.

In les
telt vol
onder

1) Ric